صفحه‌آرا: علی حسنی

مجلس سیدمزهرا عبداللهی؛ روزنامه‌نگار

دوربین‌ها خاموش؛ بازرسان بیرون!

در پی اجرای مصوبه مجلس شورای اسلامی درباره تعلیق همکاری‌های داوطلبانه با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، جمهوری اسلامی ایران گامی عملیاتی و قاطع در واکنش به اقدامات خصمانه اخیر علیه تأسیسات هسته‌ای خود برداشت. این تصمیم که با محوریت «صیانت از منافع ملی» و در واکنش به آنچه «فرار سیاسی و تبعیض‌آمیز آژانس» خوانده می‌شود، اتخاذ شده، به‌طور کامل به اجرا درآمده است.

مطابق اعلام منابع رسمی، آخرین بازرس آژانس نیز از طریق مرز زمینی ارمنستان از کشور خارج شده و کلیه تجهیزات نظارتی متعلق به آژانس، شامل دوربین‌ها، پلمب‌ها و ابزارهای راستی‌آزمایی از تأسیسات هسته‌ای ایران جمع‌آوری شده‌اند.

آغاز فصل جدید در مناسبات هسته‌ای

ابوالفضل ظهره‌وند، دبیلمات ارشد پیشین و تحلیلگر مسائل راهبردی، در گفت‌وگو با همشهری آنلاین با تأکید بر اجرای کامل این مصوبه مجلس، گفت: «بلافاصله پس از ابلاغ رسمی، تمام اقدامات لازم برای قطع همکاری‌های داوطلبانه با آژانس انجام شد. آخرین بازرس آژانس نیز اخیراً از طریق مرز ارمنستان ایران را ترک کرده است.»

وی با اشاره به اینکه «دوربین‌های نظارتی جمع‌آوری و نظارت مستقیم آژانس بر تأسیسات هسته‌ای متوقف شده»، تصریح کرد: «این گام، در واکنش به تخلفات مکرر غرب و خصوصاً سکوت و انفعال آژانس در قبال حملات مستقیم به مراکز صلح‌آمیز هسته‌ای ایران، اجتناب‌ناپذیر بود.»

زمینه‌چینی مجلس برای مقابله با پاخ‌خواهی هسته‌ای

مصوبه تعلیق همکاری‌ها با آژانس، از جمله بندهای کلیدی طرحی بود که مجلس شورای اسلامی پیش‌تر در پاسخ به سلسله اقدامات خصمانه غرب علیه برنامه هسته‌ای ایران تصویب کرده بود. نمایندگان مردم، در اقدامی هماهنگ با دستگاه‌های راهبردی کشور، خواستار قطع همکاری‌های داوطلبانه ایران فراتر از تعهدات بادمانی و آن‌پی‌تی شدند.

در جریان بررسی این طرح، نمایندگان تأکید داشتند که ایران علیرغم حسن نیت مستمر در چارچوب برجام، همواره از سوی طرف‌های غربی با اقدامات خصمانه، فشارهای سیاسی و رفتارهای دوگانه مواجه بوده و آژانس نیز نه‌تنها به وظیفه فنی و بی‌طرفی خود عمل نکرده، بلکه با اطلاع‌رسانی گزینشی و در مواردی افشای اطلاعات، بستر هدف قرار دادن دانشمندان و تأسیسات ایران را فراهم کرده است.

پاسخ به یک تجاوز؛ آغاز بازتعریف رابطه با آژانس

ظهره‌وند در ادامه گفت‌وگوی خود با اشاره به تحولات پس از تجاوز اخیر رژیم صهیونیستی به مراکز هسته‌ای ایران افزود: «پس از حملات اخیر به سایت‌های هسته‌ای که تحت نظارت کامل آژانس بودند، دیگر ادامه همکاری داوطلبانه با چنین نهادی فاقد توجیه است. این تصمیم، نوعی بازتعریف در رابطه با آژانس محسوب می‌شود که نه از برجام خارج می‌شود، نه تعهدات بادمانی را نقض می‌کند، اما اجازه بهره‌کشی سیاسی از حسن نیت ایران را هم نمی‌دهد.»

وی همچنین با اشاره به همکاری‌های گسترده ایران طی سال‌های اخیر با آژانس خاطرنشان کرد: «ما بیشترین سطح شفاف‌سازی را انجام داده‌ایم، اما در عوض، تحریم شدیم؛ هدف حمله قرار گرفتیم و آژانس حتی حاضر به محکوم کردن این اقدامات غیرقانونی نشد. این یک شکست بزرگ برای مفهوم بی‌طرفی نهادهای بین‌المللی است.»

هشدار به غرب؛ ایران سیاست مماشات را کنار گذاشته است

در فضای سیاسی فعلی، پیام اجرای کامل این مصوبه برای طرف‌های غربی بسیار روشن است. ایران در شرایط جدید، سیاست «مماشات فنی» را پایان یافته تلقی می‌کند و مسیر جدیدی در مواجهه با سیاست‌های دوگانه و فشارهای غیرقانونی گشوده است.

به گفته کارشناسان، این اقدام می‌تواند موجب بازنگری جدی در رفتار طرف‌های مقابل شود. آژانس اکنون در موقعیتی قرار دارد که باید استقلال خود را از ساختارهای سیاسی غرب بازیابد و به مأموریت فنی بازگردد، یا به‌طور رسمی از سوی ایران به عنوان بازیگر سیاسی بی‌اعتبار شناخته خواهد شد.

گام بعدی ایران؛ بازگشت به همکاری مشروط

بر اساس برخی تحلیل‌ها، ایران مسیر بازگشت به همکاری‌های فراتر از NPT را نیز باز گذاشته، مشروط به اینکه طرف‌های غربی به تعهدات خود بازگردند و رویکرد بی‌طرفانه‌ای از سوی آژانس مشاهده شود. در غیر این‌صورت، جمهوری اسلامی ایران در مسیر حفظ اقتدار ملی و استقلال هسته‌ای خود، مسیر فعلی را با جدیت ادامه خواهد داد.

در همین حال مجلس شورای اسلامی و کمیسیون امنیت ملی اعلام کرده‌اند که اجرای دقیق این مصوبه، با هدف صیانت از امنیت ملی و ارتقای سطح بازدارندگی جمهوری اسلامی ایران طراحی شده و به‌هیچ‌وجه بازگشت به دوره همکاری‌های یک‌طرفه و فاقد دستاورد را نمی‌پذیرند.

نکته آخر

تعلیق همکاری‌های داوطلبانه با آژانس، اقدامی نمادین و راهبردی است که در کنار خروج کامل بازرسان و جمع‌آوری دوربین‌ها، پیام مهمی برای بازیگران بین‌المللی دارد. ایران نشان داده در برابر نقض عهد و رفتار دوگانه، مسیر مقاومت فعال را در پیش می‌گیرد. حالا همه نگاه‌ها به رفتار بعدی آژانس و کشورهای غربی دوخته شده است؛ آیا عقلانیت بین‌المللی به مسیر خود بازمی‌گردد یا باید منتظر مرحله‌ای جدید از تقابل راهبردی بود؟

ادامه همکاری ایران و هند در چابهار

همکاری ۲کشور ایران و هند در مورد چابهار براساس توافق موجود ادامه دارد. محمدرضا بهرامی، مدیرکل آسیای جنوبی وزارت امور خارجه طی پستی در فضای مجازی با اعلام این خبر، تأکید کرد که اراده سیاسی دوطرف، پشتوانه استمرار این توافق است./تسنیم

خبرهایی که نمی‌بینید

دستورکار ویژه دستگاه قضایی

حمزه خلیلی، معاون اول قوه قضاییه گفت: از همان روزهای ابتدایی، پرونده عوامل نفوذی دشمن در دادسرا به‌صورت ویژه تشکیل و رسیدگی‌ها آغاز شده‌است. برخی افراد شناسایی و به دادسرا معرفی شده‌اند که روند رسیدگی به پرونده آنها با فوریت و دقت در حال انجام است./ایسنا

خدانگهدار همسایه

بازگشت محترمانه اتباع به کشورشان سرعت گرفته است

گزارش ۱ علیرضا احمدی؛ روزنامه‌نگار

سامانده‌ی اتباع خارجی غیرمجاز در حالی همچنان در دستورکار دولت و نهادهای مربوط قرار دارد که برخلاف برخی قضاسازی‌های روزهای اخیر، حفظ کرامت اتباع و بازگشت محترمانه آنان به کشورشان، اولویتی راهبردی در اجرای سیاست‌های این حوزه است.

با وجود اینکه سامانده‌ی اتباع غیرمجاز در سال‌های اخیر از اولویت‌های راهبردی وزارت کشور بوده، اما برخی با پیوند زدن این موضوع با جنگ تحمیلی ۱۲روزه رژیم‌صهیونیستی از یک‌سو و طرح انواع شائبه‌ها درباره نحوه برخورد با اتباع خارجی غیرمجاز از سوی دیگر، رویکرد امنیتی‌سازی تحولات این حوزه را دنبال کرده‌اند.

بر این اساس هم بود که رسانه‌های معاند در روزهای اخیر کوشیدند با انتشار گزارش‌های غیرواقعی، اینگونه جلوه دهند که ایران مشغول بدرفتاری و اعمال خشونت علیه اتباع خارجی غیرمجاز است. این در شرایطی است که در روزهای اخیر مسئولان ارشد نظام و دستگاه‌های متولی بارها تأکید کرده‌اند که طرح سامانده‌ی اتباع خارجی غیرمجاز با رعایت احترام و کرامت آنان و براساس اصول بین‌المللی در حال انجام است.

آمارها و نکاتی درباره سامانده‌ی

به‌گفته مسئولان مربوط در وزارت کشور، طرح سامانده‌ی اتباع خارجی غیرمجاز با قاطعیت تارسیدن به اهداف تعیین شده ادامه خواهد داشت؛ اما تدابیر ویژه‌ای برای رعایت حقوق این اتباع و حفظ کرامت آنها اتخاذ پشیده شده‌است.

۱ بازگشت بیش ۷۱۷هزار افغانستانی
براساس آخرین آمارهای منتشر شده، از ابتدای سال جاری تا روز دوشنبه گذشته، بیش از ۷۱۷هزار تبعه افغانستانی از ۳مرز خروجی به کشورشان بازگشته‌اند.

۲ چشم‌انداز سامانده‌ی
به‌گفته مسئولان مربوط در وزارت کشور، هدف نهایی در طرح سامانده‌ی رساندن جمعیت اتباع افغانستانی حاضر در ایران به ۳میلیون‌نفر و همچنین اصلاح روش‌های پیشین مدیریت اتباع خارجی است.

۳ افزایش بازگشت اتباع
براساس اعلام مسئولان مربوط، میزان بازگشت اتباع افغانستانی به کشورشان طی ماه‌های گذشته افزایش ۳برابری داشته است؛ روندی که تا دستیابی به اهداف مدنظر ادامه خواهد داشت.

۴ مشمولان طرح
برخلاف برخی شائبه‌سازی‌ها در فضای مجازی، به‌گفته مسئولان وزارت کشور، افراد غیرمجازی که دارای برگه‌های سرشماری نیستند و به‌صورت غیرقانونی در کشور حضور دارند، مشمول «برنامه خروج» هستند.

۵ انجام اطلاع‌رسانی‌های لازم
برخلاف قضاسازی‌های انجام شده، اطلاع‌رسانی‌های لازم درباره اجرای طرح سامانده‌ی اتباع خارجی غیرمجاز انجام شده است؛ به‌طوری که از ۳۰ اسفندماه ۱۴۰۳ (این موضوع اطلاع‌رسانی و ۱۵ تیرماه به‌عنوان «فرصت خروج» تعیین شده بود.

۶ برنامه نیمه نخست امسال
گفته می‌شود که براساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، قرار است ۲میلیون و ۳۳هزار نفر که مشمول فرایند سرشماری هستند، در نیمه نخست امسال تعیین تکلیف شوند.

صفحه‌آرا: علی حسنی

یادداشت محمدعلی حسن‌نیا؛ روزنامه‌نگار

دیپلماسی چاپلوسی

نتانیاهو از شوق همراهی ترامپ در مقابله به تاسیسات هسته‌ای ایران سراسیمه به واشنگتن رفت تا از رئیس‌جمهور آمریکا تشکر کند. البته دیگر قصد و غرض نخست‌وزیر اسرائیل از سفر به آمریکا موضوع آتش‌بس غزه و عادی‌سازی روابط با کشورهای عربی بود. اما هداف و مقاصد این سفر و گفت‌وگوهای ترامپ و نتانیاهو چه بود؟

۱ روزنامه نیویورک تایمز در گزارشی نوشت که نتانیاهو از دیپلماسی چاپلوسی استفاده می‌کند. او در مهر پارسال با ترامپ یک نامه از جیبش خارج کرد و گفت که ترامپ را نامزد صلح نوبل کرده است. این دیپلماسی طوری برای اسرائیل جواب داده است که حتی زلینسکی هم هفته گذشته از ترامپ در اوتیکان تمجید کرد و بلافاصله اسلحه‌های فراوانی از آمریکا گرفت.

۲ موضوع بعدی که ترامپ از نتانیاهو توقع دارد آتش‌بس در غزه است. رئیس‌جمهور آمریکا می‌خواهد خود را نفر اول در جهان و مدعیِ صلح جهانی معرفی کند. البته ابزار او برای صلح، زور است؛ حتی در یا رویی با نتانیاهو هم می‌خواهد نشان دهد که یا همه به حرف او گوش دهند.

۳ نتانیاهو در سفر به آمریکا چند موضوع را دنبال می‌کند. ابتدا مورد ایران است. نخست‌وزیر اسرائیل قصد دارد در ماه‌های آینده اگر روند هسته‌ای در ایران ادامه یابد دوباره واشنگتن را برای حمله قانع کند.

۴ موضوع بعدی در دیدار ترامپ و نتانیاهو تمرکز بر غزه است. اسرائیل خیلی تلاش می‌کند که غزه‌ای‌ها را کوچ دهد. حتی ترامپ طرح «ریویرای خاورمیانه» را مطرح کرد که شبیه یک طرح هالیوودی است که راه به جایی هم نخواهد برد.

۵ نکته حائز اهمیت دیگر در این دیدار عادی‌سازی یا طرح آبراهام است. ترامپ با زور و اجبار یا تهدید و تطمیع درصدد است که همه کشورهای عربی از جمله عربستان و سوریه را پای صلح با اسرائیل بکشاند. اگر روند زور جواب نداد، تطمیع یا رفع تحریم را در پیش می‌گیرد؛ موردی که برای سوریه در دولت فعلی احمدالشرع هم دنبال می‌شود.

۶ از نظر ترامپ، پایان دادن به جنگ غزه می‌تواند گامی حیاتی به‌سوی اهداف بزرگ‌تر او برای منطقه باشد؛ از جمله بزرگ‌ترین دستاوردش: عادی‌سازی روابط بین عربستان سعودی و اسرائیل به‌عنوان بخشی از توافق‌نامه‌های ابراهیم که او در دوره اول ریاست‌جمهوری خود منعقد کرد و این مورد در صورتی است که ترامپ در پرونده‌های اوکراین، غزه یا جنگ تعرفه‌ای به پیروزی و دستاوردی دست نیافته است.

دریچه

اقلیم کردستان عراق روی خط آتش

همزمان با شتاب گرفتن تحولات در غرب آسیا، بخش‌هایی از اقلیم کردستان عراق طی روز گذشته صحنه برخی درگیری‌ها و تنش‌های قومی بوده است.

محل آغاز درگیری‌ها؛ منطقه خبات اربیل

■ **چگونگی آغاز درگیری:** درگیری‌ها زمانی آغاز شد که نیروهای امنیتی حزب دمکرات کردستان، به دستور مسرور بارزانی، نخست‌وزیر اقلیم، برای اجرای حکم دستگیری «خورشید هرکی»، از رهبران قومی کرد اقدام کردند. منابع رسانه‌ای کردی، گزارش داده‌اند که این حکم از سوی دادگاه اربیل به‌دلیل اختلافات ملکی با عشیره گوران در املاک «کرده رش» صادر شده بود.

■ **بالاگرفتن تنش:** «جوهم محی‌الدین هرکی»، رئیس عشیره، طی پیامی در شبکه‌های اجتماعی از تمام هرکیان در مناطق کردنشین، خواست تا برای دفاع از خورشید هرکی بسیج شوند. این فراخوان با استقبال هرکی‌های بادینان و موصل مواجه شد و بیش از ۴۰۰نفر از هواداران هرکی به منطقه اعزام شدند. همچنین فضای تنش‌آلود اقلیم به تجمعات گسترده و تظاهرات ضدحکومتی در شهر قلادزی منجر شد. شهروندان این شهر با حضور در خیابان‌ها با شعارهایی علیه فساد و سوءمدیریت حزب دمکرات کردستان، نارضایتی خود را ابراز کردند.

■ **سکوت رسانه‌های کردی:** رسانه‌های وابسته به حزب دمکرات کردستان ازجمله تلویزیون رووداو کردستان ۲۴، رویکردی محتاطانه در پوشش این بحران اتخاذ کرده‌اند. رووداو در گزارشی کوتاه، این درگیری‌ها را به‌عنوان نزاع بین آحتواده توصیف کرد و تمامی پست‌ها و ویدئوهای مرتبط را از خروجی حذف نمود. کردستان ۲۴ نیز در زمان اوج درگیری‌ها به پوشش اخبار جنگ در لبنان پرداخت و از اطلاع‌رسانی درباره این بحران خودداری کرد. این سکوت رسانه‌ای که به دستور مسرور بارزانی نسبت داده می‌شود، به گمانه‌زنی‌ها درباره تلاش حزب دمکرات کردستان برای کنترل روایت عمومی دامن زده است.

■ **ریشه درگیری‌ها:** این درگیری‌ها ریشه در اختلافات تاریخی میان عشیره هرکی و گوران بر سر زمین و املاک دارد. برخی تحلیل‌گران معتقدند که این بحران نشان‌دهنده تعمیق شکاف‌های درون‌حزبی در حزب دمکرات کردستان است؛ به‌ویژه با توجه به سابقه جدایی و بازگشت خورشید هرکی به این حزب. همچنین، نارضایتی‌های معیشتی ناشی از بحران پرداخت حقوق کارمندان و توقف صادرات نفت اقلیم از مارس ۲۰۲۳ (فروردین ۱۴۰۲) سه این تنش‌ها دامن زده که در تظاهرات قلادزی نیز مشهود است.

■ **تأثیر درگیری‌ها بر حاکمیت بارزانی‌ها در اقلیم کردستان:** این درگیری مشروعیت حزب دمکرات کردستان به رهبری بارزانی‌ها را در مناطق تحت کنترل خود، به‌ویژه اربیل و قلادزی، به‌شدت تضعیف کرده است. فراخوان اعتراضات نشان‌دهنده نارضایتی گسترده از سیاست‌های حزب دمکرات کردستان است که با اتهامات فساد مالی و سوءمدیریت تشدید شده است.

پیش از ۱۱۰کشته در سیل آمریکا

مقامات محلی ایالت تگزاس آمریکا دیروز اعلام کردند که سیل بزرگ در بخش‌هایی از این ایالت بیش از ۱۱۰کشته برجای گذاشته است. همزمان سی‌ان‌ان گزارش داده است که حداقل ۱۷۷نفر در اثر سیل در تگزاس مفقود شده‌اند. بر مبنای گزارش‌ها، علاوه بر تگزاس، ایالت هماسیه، نیومکزیکو نیز گرفتار سیل شده است.

خبرهایی که نمی‌بینید

اخراج حامیان رژیم صهیونیستی از رستورانی در اسپانیا

خدمتکار یک رستوران در شهر مالاگا در اسپانیا از پذیرایی از چند مشتری حامی رژیم صهیونیستی خودداری و آنها را به‌خاطر حمایت از نسل‌کشی در غزه، از رستوران بیرون کرد. پیش‌تر نیز اخراج برخی گردشگران اسرائیلی از برخی اماکن توریستی اروپا همزمان با نسل‌کشی در غزه خبرساز شده بود. /رویترز

واقعیت ماجرا درباره بازگشت اتباع

اجرای طرح سامانده‌ی اتباع خارجی غیرمجاز در حالی همچنان ادامه دارد که در روزهای اخیر رسانه‌های معاند با شبهه‌سازی‌های متعدد کوشیده‌اند اینگونه القا کنند که دولت ایران برخود ناملایمی با این اتباع داشته است، اما واقعیت ماجرا چیز دیگری است:

ادعا: ایران اتباع افغانستانی را اگافلگیر کرده و آنان را برای بازگشت در شرایط نامناسبی قرار داده‌است.
واقعیت ماجرا: ۳آبنامه‌ی ۱۴۰۳ اطلاع‌رسانی‌های لازم در این زمینه انجام و ۱۵ تیرماه به‌عنوان «فرصت بازگشت» تعیین شده بود.

ادعا: ایران با اقدام ضربتی به اتباع اعتراف نداده است وضعیت زندگی خود را سامانده‌ی کنند.
واقعیت ماجرا: به‌گفته مسئولان مربوط، اتباع افغانستانی حدود ۳ماه و نیم فرصت داشته‌اند وضعیت خود را سروسامان دهند؛ حتی تاریخ ۱۵ تیرماه به این دلیل انتخاب شده است که فرزندان این اتباع که در مدارس ایران تحصیل می‌کنند، بتوانند امتحانات خود را پشت سر بگذارند و کارنامه‌هایشان را دریافت کنند.

ادعا: ایران در حال اخراج اتباع افغانستانی به‌صورت فله‌ای و بدون قاعده مشخص است.
واقعیت ماجرا: بررسی‌ها نشان می‌دهد تنها ۲دسته از اتباع مشمول بازگشت به کشورشان هستند؛ یکی افرادی که هیچ برگه هویتی ندارند و دیگری، اتباعی که سال‌ها از برگه‌های سرشماری فاقد اعتبار قانونی استفاده کرده‌اند.

ادعا: در روزهای اخیر برخی در فضای مجازی ادعا کرده‌اند که اتباع افغانستانی مورد ضرب و شتم مأموران قرار گرفته‌اند.
واقعیت ماجرا: مقام‌های مختلف ایرانی بارها بر حفظ کرامت اتباع خارجی در فرایند بازگشت به کشورشان تأکید کرده‌اند. سردار احمدرضا رادان فرمانده انتظامی کل کشور در روزهای اخیر ضمن اشاره به اجرای طرح سامانده‌ی اتباع غیرقانونی، بر بازگشت آنان به کشورشان براساس قانون و احترام تأکید کرد است.

ادعا: اتباع افغانستانی در فرایند بازگشت و به‌ویژه در مراکز اسکان موقت و در مرز برخود نامناسبی صورت نمی‌گیرد.
واقعیت ماجرا: از ابتدای ورود اتباع در مراکز بازگشت... در برخی روزها سبب بروز بعضی مشکلات شده بود که با تدابیر اتخاذ شده رفع و امکانات مناسبی برای اتباع در فرایند بازگشت فراهم شده است. براساس اعلام مسئولان تنها در یک روز، حدود ۲۹هزار نفر از مرز خراسان رضوی از کشور خارج شده‌اند، اما آخرین آمارها نشان می‌دهد این عدد به حدود ۱۳هزار نفر رسیده‌است.

ادعا: اتباعی که در حال بازگشت به کشورشان هستند، از حقوق قانونی خود بهویژه در زمینه اموال و دارایی‌هایشان محروم می‌شوند.
واقعیت ماجرا: با وجود درنظر گرفتن زمان مناسب برای اینگونه اتباع، مسئولان وزارت کشور اعلام کرده‌اند طی هماهنگی‌های انجام شده با مقام‌های طالبان و همچنین بخش کنسولی سفارت افغانستان، بستر مناسب برای پیگیری‌های حقوقی فراهم شده و هر مهاجری که بخواهد، می‌تواند با اعطای وکالت به بخش کنسولی یا فرد مورد اعتمادش، حقوق خود را مطالبه کند و این وکالت الزاماً نیازمند پرداخت هزینه نیست.

ادعا: دولت ایران به مشکلات به‌وجود آمده برای اتباع افغانستانی در فرایند بازگشت به‌ویژه در مراکز اسکان موقت توجهی کرده‌است.
واقعیت ماجرا: مقام‌های مسئول در وزارت کشور تأکید کرده‌اند که اداره‌های کل اتباع در راستای ماموطف به پیگیری موضوع‌های مطرح‌شده از سوی اتباع هستند و در برخی استان‌ها نیز بخش مددکاری ایجاد شده‌است.

ادعا: برخی رسانه‌های معاند در روزهای اخیر مدعی دستگیری گسترده اتباع افغانستانی در ایران شده بودند.
واقعیت ماجرا: به‌گفته مسئولان مربوط بیش از ۷۰درصد از اتباع، به‌صورت داوطلبانه و «خودمعرفه» از ایران خارج شده‌اند. از سوی دیگر برخی دستگیری‌ها در مقطع جنگ ۱۲روزه نیز عمدتاً به‌دلیل ایجاد اینترنت و بازرسی در شهرها و نشانی از شناسایی افرادی بوده که فاقد مدارک هویتی معتبر بوده‌اند.

ادعا: اتباع قانونی هم در حال طرد شدن از ایران هستند.
واقعیت ماجرا: موضوعی که سبب طرح چنین ادعاهایی گمراه‌کننده‌ای از سوی برخی اتباع و رسانه‌ها شده، ناشی از مشکل «نوع مدارک» است که برخی از آنها دیگر قابلیت استناد قانونی ندارند. براین اساس برخی اتباع افغانستانی با مدارک مختلف با شبهه‌قانونی در کشور حضور دارند و مشمول سامانده‌ی هستند.

ادعا: اتباع افغانستانی از نحوه برخورد مسئولان ایرانی در فرایند بازگشت ناراضی هستند و آن را نقض کرامت انسانی خود می‌دانند.
واقعیت ماجرا: این دست ادعاها در شرایطی از سوی برخی مطرح می‌شود که گفت‌وگوهای رسانه‌ای متنوع منتشر شده، چه در داخل ایران و چه از اتباعی که به افغانستان بازگشته‌اند، نشان‌دهنده‌ابراز رضایت آنان از مهمان‌نوازی دولت و مردم ایران است که در شبکه‌های اجتماعی فارسی‌زبان نیز بازتاب داشته‌است.

ادعا: از اتباع افغانستانی در مسیر بازگشت به کشورشان اخاذی شده‌است.
واقعیت ماجرا: بررسی‌های میدانی نشان‌دهنده کذب بودن چنین ادعاهایی است؛ اخیراً در جریان بازدید میدانی معاون استاندار خراسان رضوی و گفت‌وگو با اتباع، هیچ مورد خاصی با گزارشی از بی‌احترامی، اخاذی یا بی‌توجهی دریافت نشده‌است.

ادعا: به اتباع افغانستانی در مسیر بازگشت خدماتی ارائه نمی‌شود.
واقعیت ماجرا: علاوه بر برپایی موکب‌های پذیرایی و تلاش نهادهای مردمی برای تسهیل بازگشت اتباع افغانستانی، امکانات درمانی و پذیرایی مناسبی نیز برای اتباع در فرودگاه‌های مربوط درنظر گرفته شده است که با قوت در حال خدمت‌رسانی و تسهیل بازگشت اتباع هستند.

ضرورت ساماندهی پایدار اتباع

محمدتقی نقدعلی، نماینده مجلس نیز به بررسی موضوع ساماندهی اتباع پرداخت که در ادامه، تقدیم می‌شود:

آمار نگران‌کننده
■ بیش از ۶میلیون تبعه خارجی در ایران (برخی منابع تا ۸میلیون)
■ بیشتر از جمعیت ۷۴کشور جهان

مشکل اصلی
■ سیاستگذاری مقطعی وبدون افق راهبردی
■ تمرکز صرف بر استان دوستی، بدون درنظر گرفتن الزامات حکمرانی

آشفتگی در مدارک اقامتی
■ وجود ۱۰نوع کارت اقامت از سوی نهادهای مختلف
■ فقدان سامانه یکپارچه برای کنترل و ثبت حضور اتباع

ویزای توریستی با نیروی کار
■ در سال ۱۴۰۲ حدود یک میلیون نفر با عنوان «گردشگر» به ایران آمدند.
■ هزینه حضور هر نفر، یک میلیارد تومان
■ واقعیت: ۹۰درصد برای اشتغال می‌آیند نه گردشگری
■ پلیس: هر ۳ماه ویزا را تمدید می‌کند و هزینه دریافت می‌شود.

نقد جدی به نگاه اقتصادی به مهاجرت
■ در امدزایی با فروش اقامت موقت
■ سؤال راهبردی: کدام مهاجر افغانستانی برای تفریح به ایران می‌آید؟

راهکارهای پیشنهادی

طرد هدفمند و مؤثر
■ طردی که منجر به بازگشت مجدد نشود.
■ بسیاری از اتباع چندین بار طرد شده و مجدد بازگشته‌اند (در تهران تا ۲۴ مرتبه).

ساماندهی مشروط
■ اتباع با سابقه مثبت و بدون تهدید برای کشور با چارچوب قانونی باقی بمانند.

حفظ ساختار اجتماعی ایران
■ پیشگیری از تغییر بافت فرهنگی و اجتماعی
■ ایجاد مدل منطقی در تردد برای احترام به مردم ایران و اتباع افغانستان

پرهیز از اقدام جدوجوش مردمی
■ هشدار جدی: برخی محله‌ها اعلام کرده‌اند که اگر دولت اقدامی نکند، خودشان وارد عمل می‌شوند.

اقدامات بازدارنده
■ مرز افغانستان به ارتش سپرده شده است.
■ تخصیص بودجه ۷.۵میلیارد دلاری برای دیوارکشی مرز طی ۴ تا ۵ سال
■ امید به کنترل واقعی ورودهای غیرمجاز

تأکید بر بازگشت عزتمندانه

مقام‌های مختلف ایرانی در روزهای اخیر بارها در گفت‌وگو با رسانه‌ها، بر رعایت حفظ کرامت اتباع افغانستانی در مسیر بازگشت به کشورشان تأکید کرده‌اند.

■ **اسکندر مومنی، وزیر کشور:** سامانده‌ی اتباع خارجی غیرمجاز به دور از افراط و تفریط در حال انجام است و بیش از ۷۰درصد از اتباع به‌صورت داوطلبانه به کشورشان بازگشته‌اند و همواره حفظ عزت و کرامت آنان مدنظر بوده‌است. ما میراث مشترک تمدنی داریم و هیچ نگاه منفی‌ای به اتباع افغانستانی نداریم.

■ **مصطفی محامی، نماینده ولی‌فقیه در سیستان و بلوچستان:** خدمت‌رسانی به مهاجران افغانستانی در راستای حفظ کرامت انسانی و اخلاق اسلامی در حال اجراست.

■ **فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت:** اجرای طرح بازگشت اتباع افغانستانی غیرمجاز به کشورشان باید با حفظ عزتمندی آنان صورت گیرد و کرامت هیچ انسانی نباید نادیده گرفته شود. به حفظ کرامت اتباع افغانستانی پایبندیم.

■ **نادر یاراحمدی، رئیس مرکز امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور:** تدابیر حقوقی لازم برای احقاق حقوق مهاجران اتخاذ شده‌است.

■ **علیرضا بیگدلی، سرپرست سفارت ایران در کابل:** روند بازگشت مهاجران افغانستانی از ایران با درنظر گرفتن احترام و کرامت انسانی انجام شده است.

■ **حضرت‌الله زعیم‌آقا، معاون کمیسار منطقه هرات و اسلام قلعه افغانستان:** دولت ایران با بهره‌گیری از همه امکانات لازم، از هیچ کوششی برای تسهیل بازگشت اتباع غیرمجاز افغانستانی به کشورشان دریغ نکرده‌است.

■ **حسین جمشیدی، فرماندار تایباد:** همه امکانات لازم، از پذیرایی تا خدمات درمانی برای بازگشت آبرومندانه اتباع افغانستانی در مرز دوغارون فراهم شده‌است.

■ **علیرضا شهرکی، معاون استاندار سیستان‌وبلوچستان:** همه خدمات به اتباع افغانستان با رعایت کرامت انسانی و احترام به همسایگی ارائه می‌شود.

«شهر بشردوستانه»؛ اسم رمز پاکسازی غزه

صهیونیست‌ها در پی ناکامی در تحقق اهداف نظامی جنگ، به‌دنبال تغییر جمعیتی غزه هستند

گزارش ۲ بهاره محبی؛ روزنامه‌نگار

در حالی که رژیم صهیونیستی از طرحی جنجالی با عنوان «شهر بشردوستانه» برای انتقال اجباری صدها هزار فلسطینی به اردوگاهی بسته در منطقه رفح سخن می‌گوید، نگرانی‌های گسترده‌ای در سطح بین‌المللی درباره نیت واقعی این برنامه شکل گرفته است.

دیده‌بان حقوق بشر اروپا ـ مدیترانه هشدار داده است که درصورت اجرای این طرح، آن را می‌توان مقدمه‌ای برای پاکسازی قومی و تغییر ساختار جمعیتی نوار غزه تلقی کرد. به‌گفته کارشناسان، طرح شهر بشردوستانه چیزی جز منطقه‌ای محصور و نظامی شده با حداقل امکانات زندگی نیست؛ توطئه‌ای که در پی ناکامی رژیم اشغالگر در دستیابی به اهداف نظامی خود، می‌تواند زمینه‌ساز اخراج تدریجی ساکنان غزه از سرزمین‌شان باشد.

جزئیات طرح

■ **اقدام اولیه:** انتقال ۶۰۰هزار فلسطینی به منطقه‌ای موسوم به شهر بشردوستانه در ویرانه‌های رفح
■ **شرایط ورود و خروج:** ورود با بازرسی شدید امنیتی/خروج ممنوع
■ **هدف نهایی:** اسکان کل جمعیت ۲.۱ میلیون نفری غزه در این کمپ
■ **آغاز طرح:** همزمان با آتش‌بس (احتمالی)، ۶۰روزه
■ **هزینه پیش‌بینی شده طرح:** ۲میلیارد دلار

طرح چه ایراداتی دارد؟

■ انتقال اجباری غیرنظامیان در سرزمین‌های اشغالی، طبق حقوق بین‌الملل بشردوستانه، غیرقانونی است.
■ جابه‌جایی ساکنان غزه در این ابعاد، جنایت جنگی و جنایت علیه بشریت محسوب می‌شود.
■ سازمان‌های بین‌المللی این اقدامات را محکوم کرده‌اند.

آیا این طرح واقعا بشردوستانه است؟

هدف اولیه طرح در شرایطی حفاظت از فلسطینی‌ها اعلام شده که طبق قانون، جابه‌جایی ساکنان یک منطقه فقط در شرایط اضطراری مجاز است و افراد باید سریعا به خانه‌های خود بازگردند، اما ایجاد اردوگاه دائمی مغایر با این اصل است.

هم‌صدایی تل‌آویو و ترامپ

طرح صهیونیستی به‌اصطلاح شهر بشردوستانه در شرایطی فاش شده که از زمان بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید در اوایل سال ۲۰۲۵ بارها ایده انتقال اجباری فلسطینیان ازجمله به کشورهای همسایه مانند مصر و اردن، تصاحب نوار غزه توسط آمریکا با بازسازی آن با کمک مالی کشورهای عربی مطرح شده است. در ادامه نگاهی داریم به برخی از اظهارات ترامپ درباره انتقال اجباری فلسطینی‌ها از غزه در سال جاری میلادی.

۲۵ ژانویه
ترامپ با تکرار ایده پذیرش فلسطینیان از سوی مصر و اردن گفت: می‌خواهم مصر و اردن آنان را قبول کنند. می‌خواهیم آنجا خانه بسازیم. ما تمام غزه را تخلیه می‌کنیم.

۲۷، ۳۰ و ۳۱ ژانویه
ترامپ در این ۳روز بارها تکرار کرد که مصر و اردن با پذیرش فلسطینیان موافقت خواهند کرد؛ هرچند این دو کشور آشکارا طرح را رد کرده بودند.

۷ جولای
ترامپ در دیدار با نتانیاهو گفت: کشورهای منطقه در طرح جابه‌جایی فلسطینیان و بازسازی غزه همکاری می‌کنند.

۱۲ مارس
ترامپ تأکید کرد کسی عملا فلسطینی‌ها را بیرون نمی‌کند، اما ایده اسکان موقت همچنان مطرح است.

۱۱ فوریه
رئیس‌جمهور آمریکا در دیدار با پادشاه اردن گفت: ما غزه را خواهیم گرفت، نگه می‌داریم و عزیزش خواهیم داشت.

۱۰ فوریه
ترامپ در مصاحبه با فاکس‌نیوز گفت: فلسطینیان حق بازگشت به غزه را ندارند؛ چون خانه‌های بهتری خواهند داشت.

۶ فوریه
ترامپ اعلام کرد دیگر درباره حضور نظامی صحبت نمی‌کند و گفت: نیازی به حضور سربازان آمریکایی در غزه نیست.

۴ فوریه
باید برای آنها زمین تازه و زیبا فراهم کنیم... نمی‌دانم چرا آنها (فلسطینیان) باید در غزه بمانند؟ امریکا غزه را تصاحب می‌کند. ما مسئول خنثی‌سازی بمب‌ها و تسلیحات رهاشده هستیم. ما غزه را به ریویرای خاورمیانه تبدیل می‌کنیم.

۵ فوریه
دستیاران